

عنوان مقاله:

نظام سازی قرآن بنیان؛ چیستی، چرایی و چگونگی

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش های میان رشته ای قرآن کریم، دوره 9، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

حسین بابایی مجرد - استادیار، گروه مدیریت اسلامی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

محمد عبدالحسین زاده - کارشناس ارشد، گروه مدیریت، دانشگاه امام صادق (ع)

خلاصه مقاله:

نظام سازی در زبان عرف و بعضا اهل علم، مشترک معنوی برای چهار مصداق نظام شناسی (در ساحت تکوین)، نظام یابی (در ساحت تشریح)، نظام سازی (در ساحت اعتباریات) و نظام گذاری (در ساحت عینی) است. هرچند به طور خاص، نظام سازی ناظر به اعتبارات و قراردادهای اجتماعی است که در هر خرده نظام وضع می شود، اما نگارنده معتقد است نظام سازی بالمعنی الاعم جامع هر چهار ساحت بوده و قرآن مجید نیز به عنوان منبع معرفت شناسی دینی در ساحت چهارگانه قرار دارد. بر این اساس هر ساحت به حسب آن ساحت است. اگر فرایند نظام سازی مورد غفلت بوده یا ابتناء بر معارف قرآنی نداشته باشد فرایند حل مسایل و چالش های نظام مبتنی بر واقع گرایی و ایده آل گرایی توحیدی صورت نخواهد پذیرفت. بنابراین خرده نظام های مختلف اجتماعی، حلال مسایل کاذب یا غیر اولویت دار، تحمیلی و جهت گیری شده به سوی ایده آل های غیر اسلامی خواهند بود. این انحراف از منابع متقن دینی، از یک طرف عامل عدم توفیق نظام اسلامی در تحقق اهداف مادی و معنوی خود و در نتیجه تشکیک نخبگان نظام و عامه مردم در هویت انقلابی نظام اسلامی است و از طرف دیگر منجر به استقرار خرده نظام های اجتماعی غیردینی و زمینه ساز استبداد (هر چند صغیر) و استکبار (هر چند بخشی) و تشکیل حکمرانی سکولار (هر چند به طور نرم و خزنده اما تیوریزه شده) می شود. فرایند نظام سازی، اعتبار سازی در قالب حرکت از مبادی به سوی مسایل (علم اجمالی به مبانی در شناسایی و اولویت دهی به مسایل) و حرکت از مسایل به همراه مسایل به سوی منابع (جهت بازخوانی) و اصطیاد یا اصلاح (بازتعریف) مبادی علم تفصیلی به مبادی) و در نهایت حرکت از مبادی (تفصیلا) به سوی مسایل جهت تعریف، تشریح، احساس و حل مسایل است؛ هرچند باید توجه داشت در این حرکت مبتنی بر اجمال و تفصیل، انعطاف درون زای در اصلاح گری، تدرج در تحول و جریان بودن، جزء متمم نظام سازی تلقی می شود.

کلمات کلیدی:

نظام سازی قرآن بنیان، منابع نظام سازی، مبانی نظام سازی، مسایل نظام سازی، اعتباریات

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/794751>

